

Megjelenik ez a lap heten-
kint kétszer,
kedden és pénteken.
Ára:
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
A szerkesztő irodája:
Klastromutca 564 szám.
Kiadó-hivatal ugyanott.

NEMERE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden ígatáskor 30 kr. —
Nagyobb hirdetéseknek alku
szerint. — Hirdetések fölvé-
tetnek a szerkesztőségénél.

Előfizetési felhívás

„NEMERE“

czimű politikai, közgazdasági és tár-
sadalmi lap III. — 1873. évfolyamára.

Előfizetési árak:

Márczius—december	5	frt.	—	kr.
Márczius—szeptember	3	”	50	”
Márczius—juni	2	”	—	”
Egy óra	—	”	50	”

A „Nemere“ egész tiszta jövedel-
me a „székely nemzeti történet“ meg-
írása jutalomdíjára van szánva.

A „Nemere“ szerkesztősége.

Brassó, 1873. febr. 16-án.
(Vége.)

Valami átokszerű dolog az, hogy a magyar ember mindig inkább hódol az idegen ajkuak előtt és inkább pártolja, tiszteli ezeket, mint a saját véréből való vért. Így van ez az életnek minden ágában és mindenütt, de különösen úgy van ez olyan helyeken, hol különböző nemzetiségek laknak együtt mint épen Brassóban. Minden más nemzet inkább tudja magát emancipálni a mások befolyása alól, mint a függetlenséggel fennén dicsekvő magyar és székely. — Pl. Brassóban a román ember elmegy magyar, román, szász ügyvédhez ha dolga van, ugyszintén még az önző szász is elmegy nemcsak szász, hanem román és magyar ügyvédhez; míg ellenben a magyar vagy magát magyarnak tartó örmény égbekiáltó véteknél tartaná, ha magyar vagy román és nem szász ügyvédet tisztelne meg bizalmával. És ez koránt sem pusztá képzelődés, hanem valóságos tény, mit bármely perczen képesek vagyunk bebizonyíthatni, és a melyet csak azért voltunk bátrak a t. szerkesztő urnak felhozni, miszerint bebizonyítsuk, hogy a hirdetéseknek a „Kr. Z.“-ba való iktatása nem annyira a

törvényhatóságok es ügyvédekől függ, mint azon pu-
blicumtól, mely szóval nagy barátja a hazafias és test-
véries cselekedeteknek, áldozatoknak; de tetteleg a „Kr.
Z.“ és hivei anyagi érdekeink adózik, mi által nagyon
természetesen velünk épen anyi vagy aránylag több
kárt okoz mint a mennyi hasznot tulfelől hajt.

Es még többet is monchatok a szerkesztő urnak.
Láttam a legvérmesebb magyaroktól és örményektől
magán hirdetéseknek a „Kr. Z.“-ban, mely hirdeté-
seknek a „Nemere“ hirt sem halotta. — Már pedig
egy ily magán hirdetéseknel sem a törvényhatóság,
sem az ügyvéd semmi befolyást nem gyakorolhatott az
illetőre. Mi az oka tehát, hogy ez a magyar vagy örmény
kereskedő mégis a „Kr. Z.“ viszi hirdetésnyét.
Azon gyáva kicsinylése saját nemzeti lételünk, működésünk
és intézményeinknek, melynél fogva idegent
majmolva idegenek rabjává süllyedünk.

A kik pedig ennyire süllyednek és saját vérüket
annyira ignorálják, azok ne beszéljenek nekünk hazafias
érzelmeikről és ne panaszkodjanak a szászok suprema-
tiájáról, midőn minden lépteik és tetteik által megezá-
folják, a mit szóval hirdetnek.

Saját publicumunk az, tisztelt szerkesztő ur, mely-
nek tagjai minden krajczárt, melylyel rajtunk segíthet-
nének a „Kr. Z.“ és hivei zsebébe hordják.

Hiába nekünk sem hirlapunk sem emberünk nincs,
a mely és a ki a mi kereskedőink és iparosaink ma-
gas (?) igényeinek, várakozásának megfelelhettek! . . .
x+y.

Néhány megjegyzésünk van az előbbi cikkre. A
hirlapi hirdetés üzleti dolog és határozottan ott és úgy
kell történnie, hol és hogy legtöbb eredményt hoz létre.
Ez rendszeren akkor történik, midőn a hirdetésnyel
nél többeknek jut tudomására azok közül, kik általán
érdekelve vannak vagy lehetnek. Olyan hirdetéseknel
tehát, melyek a helyi nem magyar közönséget illetik,
magunk is azt tanácsoljuk hirdető atyánkfiainknak, hogy
azokat inkább a „Kr. Z.“-ban tegyék közzé. De már
olyanoknál, melyek a brassói vagy vidéki magyarságot
érdeklük, a hirdetőik jól felfogott érdeke maga — min-
den hazafias és pártolástól eltekintve — azt kívánja,
hogy közleményeiket a „Nemere“-ben is közzétegyék
annál is inkább, mivel a „Nemere“ hirdetési díja olcsóbb
mint a „Kronst. Ztg.“-é, miről bárki könnyen meggyő-
ződhetik.

Arra nézve pedig, hogy ügyködő testvéreink in-

kább szász ügyvédekét szoktak megbizni, egyszerűen
csak azt véljük, miszerint ennek oka nem az, mintha
nem volnának megbízható, derék, ügyes, képzett és
jártas magyar ügyvédek, hanem mivel a felek talán
tapasztalták, hogy: „könnyen üdvözöl, kinek Krisztus
a barátja!“
Szerk.

A hadsereg tisztí kara és a szászok.

A „Kr. Ztg.“ sziveskedett rövid értesítésünket a
helyi tisztí kar mult csötörtöki tánczestélyéről beces
műelfordítására méltatni. Viszontudvariasságból mi is
hozzászólunk 25. számának ez estélyről hosszú iudositá-
sához.

A „Kronst. Ztg.“ a hölgyvendégek virágfüzérért
összekötteti a helyi tisztí kar fekete-sárga szalagja
által. Ez ellen sem nekünk sem a koszorunak — vél-
jük — nincs kifogása. Abban is tökéletesen egyetértünk
hogy ezen tánczestély testvériesülési ünnepély volt a
katonaság és polgárság között; hogy a hadsereg lova-
gias és társas szelleme kapcsul szolgál a két birodalom
különbéle nemzetiségei közt. De azt nem értjük,
hogy miért hozza fel ezt a „Kr. Z.“; hogy miképen kér-
dezi épen ő: mi okból nincs meg ezen testvéries szel-
lem a népben is, mért ápoltatik nálunk az elkülönözöt-
tség? —

Az utóbbi két kérdést eleget szellőztettük a test-
vériesült nemzetiségek részéről a szász separatismus el-
lenében. Tudva van, hogy midőn a többi nemzetiségek
a testvérieség zászlója alá gyűltek, a szászok akkor is
fentartották megközelíthetlen különállásukat. Ők száza-
dokon át mint valami mágusok féltékenyen baglyoskod-
tak szellemi kincseik felett, melyek élvezetéből kizárták
a velök lakókat (s ezt ők culturmissiónak hívják!)
teljesen elszigetelve tartották magokat a társadalomban,
ugymint az ipar és kereskedelem terén. Az előbbiben
mindig szívélytelen, gyanakvók, az utóbbiban önzők,
kajánok, irigyek voltak a többi nemzetiségek irányá-
ban. —

Es ezen rideg elkülönözöttséget tapasztalták had-
seregünk tisztjei is, — a jelenségek legalább arra mu-
tatnak. Tudtunkkal ugyanis Brassóban még nem volt
helyőrség, melynek tisztí kara vonzalmat érzett volna
a városi szász elemhez. Ellenkezőleg majdnem általánosan
idegenkednek azon utálatos viszonyoktól, ama gyűlö-
letes kasztszellemből, mely abban uralg. (Azt a jellemző
nyelvet már épen ki nem állhatják.) Nem vesznek részt

TÁRCZA.

Magyar bálók Brassóban.

„Brassói Carneval“ czim alatt a „M. P.“ 37. szá-
ma tárczájában ezeket írja a brassói magyar bálokról.

Január hó 26-án volt a magyar casinó bálja.
Az ezt jelentő falragaszokon egy a testvériesült nem-
zetek egyenlőségi eszméjét sértő nyomdahiba szemtelen-
kedett: a magyar hirdetésen ugyanis a belépti díj 1
frt. 30 kr-ra volt szabva, a németen és románon pedig
1 frt. 50 kr-ra. A hibát helyreigazították. (A belépti
díj 1 frt. 50 kr. volt.)

A magyar olvasó-egylet bálja mindig nevezetes
mozzanat helyi magyar társadalmi életünkben, mely,
ugyszólva, az egylet szűk helyiségére szorult, s csak
az éventei bálban szokott nyilvánosság elé jönni. Azért
is ezen bál minden brassói magyarra nézve becsület-
beli s minden casinótágra s általán minden magyarbará-
rára nézt méltányossági dolog. Valamikor ezen táncz-
mulatságot azon hirbe hozták, hogy publicuma igen
péle-méle, de a tavaly igen díszes közönség gyűlt azon
össze, s az idei is szép auspiciumokat nyújtott. Egy
épen nem magasrendű nő vonakodott a bálba menni. „Kis-
asszony mondám, igen szép közönségünk lesz.“ „Hal-
lom, hogy vegyes lesz, nem megyek.“ „Nem megy?
akkor kegyednek nem lesz igaza!“

Es a bál teljesen sikerült. Minősége tökéletesen
megfelelt a csinos fogalomnak. Igaz, hogy sokan

hiányoztak, kiknek megjelenni illett volna. A casinó
helyiségei tulajdonosának családjából nem jelent meg
senki. Rebesgetik, hogy a házi kisasszonyok elősze-
retettel viseltetnének a „nyalka szép vitézek iránt.“
A huszár pedig nagyon international fogalom lett, s
így közülök kevés jött a magyar bálba. A trics-tracs
világ nem tudom miféle összefüggést találhatott e két
meg nem jelenési tény közt. Én azt hiszem, ha volna
valami a dologban, akkor épen megjelent volna mind
két fél — rendezvoursra!

A testvériesült nemzetek pedig talán nem akar-
ták megzavarni a bál tiszta magyar jellegét s igen gyé-
ren képviseltették magukat. A románokat represen-
tálta egyetlen román menyecske, ugyan csinos asszony,
egész magyaros természetű, ki ugyan lelkesen járta a
csárdást. A német — nem szász — párt képviselve
volt elnöke: Herrmann Antal által, ki különben a „Ne-
mere“ szerkesztője és igen derék, buzgó magyar haza-
fi. Német névvel jelent meg, de — szokása szerint —
magyar ruhában, melyet egészben csak vagy haton
lehetett látni. Ki a magyarok zászlóvivője volt az
1871-iki testvériesülési ünnepélyen, most — gondolom
mint rendező — frakkban pompázott; mit én nagyon
is antigermanisatori demonstratióknak tartok. A frak-
kot ez idei farsangon száműzték Germania salonjaiból
— ergo nekünk épen azért viselnünk kell. Bizonyára
a frakk alatt is hön dobogot minden hazafi szív, mi-
dőn a helyőrség zenekara a „Szózat“-ot játszta a na-
gyon szépen rendezett füzértáncz közben, mely körül-
mény ezt valódi füzértánczozá tette, mint a tánczrend-
ben hibásan volt megnevezve a cotillon.

Nem vétek a krónikai hűség ellen, ha az általá-
nos hangulatot mindvégig zavartalanul derültnek mon-
dom, a mi ily viszonyok közt nem is lehetett volna
másképen. A díszes közönségből különösen megemliten-
dők a honvéd- és huszárezredes. A szép és izlete-
sen öltözött hölgyeket regisztrálni igen hosszadalmas
volna, a növendégek teljes lajstromát kellene közölnöm.
Legyen elég constataciónom, hogy alkotmányos bálkirály-
nőnek felséges báju Réthy Lajosnét nevezvén; de ma-
gam is egy piczit republikánus lévén, és ezen bált a
szépség valódi köztársaságának tekintvén, fentnevezett
urhölgynek a bálelnöki címet megszavazom azon
öszinte óhajjal, hogy azt még sokszor ily jogosan visel-
hesse. —

Február 1-én volt a református iskolák ja-
vára bál a Nro. 1. termében. Ismét derék közön-
séget volt alkalmunk látni, többnyire oly egyéneket
kik a casinó bálján nem voltak jelen. Nagyon örven-
dettünk azon jelenségen, hogy a brassói magyarságból
kitelik két népes, csinos magyar bálnak tisztességes, de-
rék, mivel magyar közönsége. Mig a casinóbálban az
intelligentia mellett tulsulyban volt a kereskedők ele-
me, addig a reformátusok bálján inkább volt képi
selve az iparos osztály; csinosság és kedvesség által
kitűnt a házi kisasszony, a helyi ref. lelkes fiatal leá-
nya. — (Azt hogy a francia négyeseket németül ve-
zényelték, nem akarom elárulni.)

a szászok társas — jobban clique-es — életében, szóval szívesen, társas, collegiális jellemüknel fogva ellen-szenvvel viseltetnek azon osztály iránt, mely ellen mi is küzdünk.

Ha most meggondoljuk, (mit a „Kr. Z.“ sem czáfol meg) hogy hadseregünk általánosan művelt és kép-zett, ember és világismerő egyénekből álló tiszti kara a helyi viszonyokra nézve teljesen elfogulatlan és a priori részrehajlatlan és párt nélküli, sőt német szelle-mének tulsúlyánál fogva tulajdonképen a városi szászné-met elemre volna inkább utasítva — situationk jellemzé-sére nagy fontosságú tény az, hogy derék vitéz uraink idegenkednek az idegenkedőktől és testvériesülnek a testvériesültekkel. Ezt az érdekes tárgyat, — melynek fejtegetésére a „K. Z.“ által éreztük magunkat kihiva — a helyzet illusztrálására tovább folytathatók, de már ennyi is, bevalljuk, egy kis kimélytelenség volt az érin-tett testület iránt.

A 27. sz. „Kr. Z.“ minket illető sértegető és ki-hívó nyilatkozatára lesz alkalmunk egy adag hüvösi-tövel szolgálni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február 15-én.

A beadott kérvények között egyik Macellariu Illés képviselőre vonatkozott, a ki mai napig sem adta be megbízó levelét. Azután a közlekedési miniszterium költségvetése tárgyaltatott folytatólagosan. A kamat biztosítéki számvevőszéknél Irányi azt kérdezte a mi-nisztertől, hogy miután ezen hivatal a maga teendőit a személyzet elégtelensége miatt nem végezheti, miért nem indítványozza szaporítását? A miniszter arra azt felelte, hogy mikor a költségvetést összeállította, a sza-porításról még nem volt meggyőződve. Tisza Kálmán csodálkozását fejezi ki azon, hogy miképen kérhet Irányi itt személy szaporítást, holott általában ellene nyilatko-zott a hivatalok szaporításának.

A képviselőház ülése febr. 17-ikén.

A közmnka és közlekedési miniszterium költség-vetésének rendkívüli fedezeténél felszólalt Helfy Ignác, ellenvetéseire Tisza Lajos válaszolván, következett a kőutakról szóló fejezet, a hol jelesül a n.-károly-csucsai ut kérdésénél több ellenzéki az ut kiépítése mellett szólt fel, a melyre szánt költséget a pénzügyi bizottság elhalasztani kívánta addig, a míg a várt uthalozati terv elő nem terjesztetik.

A képviselőház ülése február 18-án.

A mentelmi bizottság Szluha Benedek képviselő ellen a bűnvádi eljárás indíthatására az engedelmet megadatni véli. Az indok a miért a szegszárdi törvény-szék bűnvádi pert akar indítani Szluha Benedek bal-párti képviselő ellen, egy beszéd, melyet az a választatás alkalmával tartott, s melyben a kir. ügyészség köz-csendháborításra való izgatást látott.

A közlekedési miniszter költségvetésénél Horváth Gyula kérdésére: micsoda elvek szerint osztja ki a mi-niszter a törvényhatóságok között az utakra megszava-zott átalányt? (300.000 frt.) a miniszter azt felelte, hogy oda szokta fordítani a segélyt, a hol arra legnagyobb szükség van.

Bukuresti levél.

Bukrest, 1873. febr. 16.

Az éjjel folyt le a „Hunnia“ és „Iparos magyar egylet“ közös rendezett második bálja, a mely előre kifejezett reményünknek tökéletesen megfelelően, nagyon jól ütött ki. A „zöld fa“ vendéglőnek a magyar király és romániai fejedelem arcképeivel s magyar nemzeti és romániai lobogókkal fényesen díszített tánczterme jól megtelt.

A férfiak közül most is számosan jelentek meg tiszta magyar öltözetben. Fájdalom, hogy a különben sok csinnal és izletesen öltözködött nők és hölgyek szép koszorujáról nem mondhatjuk el ugyanezt. Mivel az egész bálban egyetlenegy magyar öltönyű nő volt, a ki e nemzetiséghez hi ragaszkodásért meg is érdemli, hogy nevét e lapok hasábjain méltányol elismerésünk kíséretében fölemlítsük. Ez nem más, mint az eredeti székely nő, Csáki Baláznő született Fodor Agnes. Látják-e, kedves asszonyaim és hölgyeim, ezt önök is mindnyájan megtehették volna minden költség-szaporítás nélkül? Hisz mindnyájan uj köntöst állítottak ki e bálra; még pedig olyat, a melynek e bál után soha semmi hasznát nem veszik! Avagy nem czélsze-rűbb lett volna-e azon aranyokon oly magyar öltözetet állítani elő, a melyben ezután is többször diszeleghet-nének? Mi, — ha az önök férjének vagy atyjának vol-nánk, — a jövő farsáng kezdetén azt mondanék önök-

nek: „Nó feleség! vagy lányom! tavaly a három ma-gyar bálra készítettél (met — persze — az életrevaló magyar nő és hölgy ezt Románia fővárosában, a kényel-mesen élő és fényűző Bkurestben is maga csinálja, nem csináltatja), három rend ruhát, aminek ma még foszlányai sincsenek meg. Azon három rend ruhát üri-tette erszényemet 9 vagy 12 arannyal. Az idén le-gyünk eszélyesebbek! Most adok én neked félannyt, mint a mennyt tavaly sárba dobtál; de azon föltét alatt hogy abból állíts magadnak egy tisztességes magyar ruhát, a melyben ne csak a jövő farsáng minden báljaiba, hanem minden ünnepélyes alkalommal megjelenhes-sél. Ebben nekem is hasznom van, s neked is. Nekem az, hogy fele megmarad innak, a mit tavaly és azelőtt a báli ruhák megették; reked az, hogy ruhatarad sza-parodott egy értékes, állandó és diszes nemzeti öltözék-ke, s aztán minden bába elmehetsz minden újabb egyezkedésünk nélkül.“ — Erre pedig ha önök, asszo-nyaim és hölgyeim, azt felelendnek: „Helyes, jól van, rá állunk örömmel! és mindazt, aki egy egész farsáng minden báljaiba nem ugyanazon öltözékben jelenik meg, vesztegetőnek nyilvánítjuk:“ akkor én, kedves szépeim meghajlom önök előtt tisztelettel, s csókolom kezeiket. — Vederemo. —

De visszatérek a báli tudósításra. — A rend most is igen szép volt, és egy percig sem zavartatott meg. Ezen bált is megtisztelte megjelenése és abbani teljes mértékű részvéte által a magyar-osztrák konzulság ré-széről alkonzul ngs Karabecz ur, még pedig nem egye-dül, hanem több konzulsági hivatalnok urak kíséreté-ben, — mindamelllett is, hogy ugyanezen östve hivata-los lévén, megjelent a „lövész-egylet“ báljában is, s onnan átjött aztán a miénkbe. Ezen bált is még a Bunkó jeles magyar zenekara lelkesítette tánczra, — most is ki világos viradtig.

De már e hó 18-án indul e jeles zenekar haza-felé, s legelőbb a brassói, azután a háromszéki közön-séget fogja szabatos és kellemes zenéjével élvezetben részesíteni. Előre is ajánljuk e jóra való zenekart ha-zánkfiak pártfogásába!

r. l. —

A székely történet pálya-dij-alapjának mibenállása. (Ötödik közlemény.)

Még el sem küldöttem volt a negyedik közleményt ma egy hete az erdély-részi lapokhoz, melyben ohajtásomat fejeztem ki az iránt: vajha Székely véreink meghallgatnák jó szándéku szavamot, megindít-ná lelküket a Kolozsvár által adott szép példa! az aznap-i posta már számos örvendező, buzdító levelet hozott ke-zeimbe, onnan és a vármegyékről, melyek nagyobb ré-szében nagybecsű adományok voltak zárva az előlirt czélra, a melyekről ime nyilvánosan számot adok.

Legelső volt Soltész Nagy János urnak Ala-morról február 6-án irt lelkes, velős rövid levele, mely-ben üdvözlő az eszmét, a székely történet megírását or-szágos irodalmi szükségnek mondja, minden jó honfí-nak meleg pártfogásába ajánlja, s maga 5 forinttal nyitván meg egy ivet, beküldötte a következő adományokat t. i. Gál Ferencz ur adott 2 frt. Lang Nándor 1 frt. Barabás Norbert 1 frt. Szabó Károly 1 frt. Balassa Bálint 1 frt. Fejér Alajos 1 frt. Kóró Ferencz 1 frt. Szomba-thi László 1 frt. Tuzson Gyárfás 1 frt. együtt 15 frt.

Második volt Dr. Szombathy Ignác urnak az „Udvarhely“ érdemes szerkesztőjének február 5-én irt kisdéd levele, melylyel beküldi saját adományát 5 frt., továbbá Tibád Antaltól egy kir. arany értékében 5 frt. 18 krt., Homród-városfalvi Bedő Sándortól egy 10 frankos arany értékében 4 frt. 33 krt., Dr. Fejér-vári Lajostól 2 frt. Szakáts Károlytól 2 frt. együtt 18 frt. 51 krt.

Harmadik volt a Gyergyó-Szent-Miklóson székely m. kir. törvényszék elnöke Sándor István ur VI-ik gymnasiumot járó derék fia Jenő, a ki meghatott szív-vel adta elé, hogy édes atyja mint székely, a székely nemzet története megírására szánt alap javára hivatali körében egy ivet indítván meg, arra legelőbb maga irt alá, s azt valamint társainak adományát általa beküldötte, kívánva üdvözlöte mellett, az eszmének miha-marabb valóságát; a beküldött jegyzékben a következő hazafiui adományok voltak: a gyűjtő adott egy császári királyi aranyat. Geréb Kálmán 2 frt. Csányi Ferencz 2 frt. Kedves Tamás 2 frt. Gereöffy Ferencz 50 krt. Orel Máté 1 frt. Lázár Menyhért 2 frt. Csiki Dénes 1 frt. Csányi István 30 krt. Tiltscher Ede 1 frt. Szász Ignác 1 frt. Gáál István 1 frt. Benedek István 1 frt. Györfi Dénes 1 frt. Bíró Ferencz 30 krt. Péter Lajos 1 frt. Bocos Endre 50 kr. Nagy Tamás 50 kr. Déer Venczel 50 kr. Bereczk Antal 30 kr. együtt 1 aranyat (börzei értékben 5 frt. 18 kr.) és 18 forintot s 90 krt.

Ugyanezen buzgó hazafi más nap beküldötte pótlólag Dr. Rákosi Béla adományát 1 frt., tehát együtt 25 frt. 8 krt.

Negyedik volt ismét Dr. Szombathy Ignác ur, a ki február 10-ki utalványlevéllel beküldötte azon összeget, melyet nála a nemes lelkű és a közügyek iránt fogékony érzelmű Lakatos Jánosné született Pintye Lina urnő tett le, mint az általa a Székely tör-téneti pályadíj-alap javára Székely-Udvar-helyen rendezett tánczos multság tiszta jövedelmét, melyhez jegyeiknek 40 kr. helyett 1 frttal kiváltása ál-tal, tehát felülfizetésekkel járultak: Bartha Miklós, Ko-vács Jánosné, Móricz Gyula, b. Orbán Balázs, Sebesi Ákos, Szabó István, Szentkirályi Árpád, Szombathy Ig-náczné, Szóts Mártonné, Steinburg Ottoné, Ugron Lá-zárné, Ugron Gábor, Ugvai Anna és Valencik Ferenczné (1 frt. 40 kral) együtt 42 oszt. ért. forint. És így az anyaszék anyavárosából maig 60 frt. és 51 kr. jött be a kitűzve lévő czélra.

Nem veszik talán rossz néven férfitársaim, ha Ud-varhely város e nemes hölgyeinek mély halámat kivá-lóan kifejezem azért, hogy a nemzeti czélra időöltést rendeztek. Aláírási ivemen a székekből ők az elsők, kik az eszme pártolását oly nyomatékosan tanusíták. Midőn majd a czélt teljesen elérve, a gyűjtést bevégez-zük, az ország Muzeumába teszem le gyűjtő-ivemet, mint a magyar irodalom-történet nagybecsű emléket, s okta-tólag beszélő tanubizonyságát annak: kik pártolták ez időben a pártolásra oly igen méltó nemzeti és hazai ügyet! akkor a sok tudós komor férfi neve között ugy fognak diszteni e szintén lelkesülő és áldozó hölgyek nevei, mint az élet hétköz napjai rendében az ünnep, próza között egy-egy isteni szonett, nemes érzék kö-zött a szinarany! Kétszeres üdv azért nektek Udvar-helyváros derék hölgyei!

Helyben Kolozsvártt gyűjtő-ivemen aláírtak a hét folytán: Zsigmond Elek 1 frt. Dr. Fischer Lajos 2 frt Horváth Sándor 1 aranyat, Antal Mihály 1 frt. Mák Ferencz 1 frt. Kovásznai G. József 1 frt. Istvánffy Pál 1 frt. Jánosi 1 aranyat, Szentgyörgyi 50 kr. Wégh Jó-zsef 2 frt. Rucska János 2 frt. dr. Kanitz Ágost 1 aranyat, dr. Meltzl Hugo egy tallért, Bartha János 1 frt. Finály Henrik 5 frt.

Február 7-ki közleményem szerint, azon nap ta-karékpenztárba téve volt 407 frt. 66 kr. a folyó héten irtak alá és fizettek vidéken és Kolozsvártt, az aranyat 5 frt. 18. kr. a tallért 2 frt. 22 kr. számítva 127 frt. 64 kr.; a korábbi aláíróktól fizetett be egy ős honuból eltávozott Székely 15 forintot, a másik egy arany ér-tékében 5 frt. 18 kr. a harmadik 2 fr., negyedik 1 fr. együtt 23 forint 18 kr. tehát új gyűjtésből és hátra-lékből egyenbejött 150 frt. 85 kr. a mit ma takarék-penztárba tettem; és így mátolkezdve kamatozik 558 frt. 51 kr. nemfizetődött be a heti aláírásból 3 frt. 1 arany vagy is ennek értékét 5 frt. 18 kr. számítva 8 frt. 18 kr. A korábbi 510 frt. 28 kr. aláírt és nagybára befize-tett összeghez adva már most az e héten aláírt és be-fizetett 127 frt. 67 kr. és az aláírással biztosított 8 frt 18 krt, a Székely pályadíj-alap ma tesz: 646 frt. 13 kr.; eddigelé nálam 117, vidéken 51, együtt 168 honfi és hon-leány irt alá.

Kolozsvártt, 1873. febr. 14.

JAKAB ELEK.

Székely leányárvaház.

Kézdi-Vasárhely, 1873. február 12-én.

A felállítandó háromszéki székely leány-árvaház lé-tesítésében működő választmány sorshuzással összeköt-tött tánczvigalmát f. hó 8-án megtartotta, még pedig szép sikerrel. Mindazok, kik néhány év óta tartott táncz-vigalmainkat látogatják, tanubizonyságot tehetnek azon örvendetes körülményről, hogy ezek, csinoság és jöve-delmezés tekintetében, előnyösen kiállják a versenyt más, sokkal nagyobb városokéival, mert daczára hogy termünk oly kicsiny, mégis egyes tánczvigalmakból 2, 3 sőt 400 frton felülrugó tiszta jövedelmet vagyunk ké-pesek felmutatni. Így jelen tánczvigalmunk is 308 frt. o. é. és 4 db. cs. arany tiszta jövedelmet hozott a Kéz-di-Vasárhely felállítandó árvaháznak, melyből 2 db ara-nyat ez intézet létesítéséért lelkesedő s mint elnök oly sokat fáradozó báró Szentkereszty Stefanie ő nga, 1 da-rabot a szintén lelkesen buzgolkodó alelnök Hankó Lászlóné urasszony és 1dbot két belépti-jegyért zágoni Bíró Gyula ur voltak szívesek adni, nem különben zá-goni tiszteletes Demeter Sámuel ur az ottani nő-egylet tagjai részéről adott be 5 frtot o. é.

Azonban nagy az érdem mely illeti azon urnöket is, kik ezen tánczvigalom rendezésében oly lelkesen — s mint az eredmény megmutatta, oly sikerdusan mű-ködtek. A két alelnök: Pócsa Jánosné ő nga — ki szi-

Külföld.

Az osztrák választási reformjavaslat szerint az összes képviselők száma 351; eddig 203 volt. És pedig az új törvény szerint a nagybirtok ezután összesen 85 képviselőt fog küldeni; eddig küldött 58; a városok és kereskedelmi kamarák 136-ot, eddig 67-et; a községek 130-at, eddig 78-at.

Választásra jogosult, minden 24-ik évét betöltött osztr. állampolgár. A nagybirtokosi csoportban 24-ik évüket betöltött nők is szavazatra jogosultak.

A községek képviselőit választó férfiak választják, kiket ismét a község választ. Minden 500 községi lakosra esik egy választó-férfi. Kevesebb mint 500 lakóval bíró községek egy szavazó-férfit választanak. Szavazni csak személyesen lehet, kivétel ez alul csak a nagybirtokosi csoportban van.

A Versaillési nemzetgyűlés monarchikus többsége elhatározta a köztársaság elnöke irányában erélyel fellépni. A legközelebbi ülésen el fog dönteni, hogy a köztársasági vagy monarchikus rendszer legyen-e Francziországban az uralkodó.

Törökországban bekövetkezett a miniszterválság. Az eddigi nagyvezér: Rusdi pasa állásától fölmentetett és helyébe Essad pasa, volt hadügyér neveztetett ki. Hadügyérré pedig az eddigi tengerészeti miniszter: Hussein Admi pasa lett. A tengerészeti miniszterium egyelőre betöltetlen marad. Törökországnak sokat kell vesződni az alban zavarokkal.

Romániában a fejedelem f. hó 7-én erősítette meg az újonnan választott négy püspököt a fejedelmi trónteremben s most valamennyi bukaresti lap közli a fejedelemnek ez alkalommal mondott, saját maga által készített beszédét. Mindenik püspökhez külön-külön megható szavakat intézett, figyelmükbe ajánlván a román nép ősi hagyományai s ereklyéi tiszteletbentartását. E beszédben két fő mozzanat hangsúlyoztatik: 1) Az egyház szabadsága és függetlensége. E választások az egyházi összes népképviselői testület által eszközöltetvén, ez által mintegy a szabad választás ténye inauguráltatott. 2) Tudjuk, hogy Romániában, Moldvában, Bessarabiában, Macedoniában, Bukovinában, valamint Erdélyben és Magyarországon az imakönyvek s más mindennemű egyházi szertartást szabályozó iratok, rendeletek cyrill betűkkel vannak írva. Most mindezeknek latin betűkkel s a nép nyelvére leendő átfordítása kiállításba van helyezve.

A spanyol kortes megválasztá a miniszteriumot: Figueras elnök, Pimargall belügyi-, Corboda hadügyi-, Salmeron Miklós igazságügyi-, Salmeron Ferencz garmatügyi-, Beranger tengerészeti-, Castelar külügyi-, Berra közmunka-, és Echezaray pénzügyi miniszterekké választattak. Figueras konstatalta, hogy mindenütt teljes nyugalom uralk s azon reményét fejezte ki, hogy a köztársaság Spanyolországban végre meggyökerezend s hiszi, hogy az egész latin törzsű népek követni fogják Spanyolországot e kormányformát illetőleg.

A spanyol köztársaság a nép minden rétegeiben a legnagyobb rokonszenvvel és támogatással találkozik. A királyi gárda egy rendelettel fel fog oszlatatni. Ezenkívül az államtanács feloszlatása is kiállításba van. Az igazságügyér egy tvjavaslatot terjesztett be a cortesnek, a halálbüntetés eltörléséről. Eddig Franciaország, Anglia, Holland, Belgium, Svajcz és az Egyesült-Államok ismerték el a spanyol köztársaságot.

Don Carlos St. Jean de Luzba érkezett, és trónkövetelőnek kiáltá magát ki.

V e g y e s .

(A sz. kereszturi) állami tanító képezdénél a tanító képesítési vizsgálatok f. évi mártius hó 27, 28 és 29-ik napjain fognak megtartatni. — A folyamodványok, melyekhez az illetőnek végzett tanulmányait, eddigi alkalmaztatását és erkölesi magaviseletét tanúsító bizonyítványai is csatolandók, alólirhoz ezimezve márczius 13-ig beküldendők.

Martonos 1873. február hó 17-én.

Sándor Mózes,
másod tanfelügyelő.

(A „háromszéki protestans) fiók-egylet“ sepsi kerületének f. évi márczius hó 3-án délelőtti 10 órakor sepsi-szent-györgyön a városház egyik termében tartandó évnegyedes közgyűlésére t. részvényes urak tisztelettel meghívattak.

Elnöki megbízásból:
Molnár Sándor,
sepsi ker. titkár.

(A képviselőház) febr. 15-iki üléséből. Szathmáry Károly benyujta a brassóvidéki románok és magyarok kérvényét, melyben a szász egyetem 12 pontja ellen óvást tesznek és az 1870. 42 t. cikket a királyföld

ves volt a háziasszony teendőit is elvállalni — a vidéken, s Hankó Lászlóné urasszony a városban, hathatósan működtek, hogy a főjövédelmet nyújtó sorsjáték minél több nyereleménytel jutalmazza azokat, kik sorsjegyek vásárlása által voltak szivesek ez intézet létesítéséhez járulni. Szép is volt az, midőn a sok csinos és különböznél különbféle nyereleménytárgy [144 nyerelemény volt] Hankó Lászlóné urasszony fáradhatatlan kezei által a teremben izletesen elrendezve gyönyörködtette a szép számmal megjelent és valóban fényes közönséget, vágyat öntve, hogy több darab elnyerhetése végett mentől több sorsjegyet vásároljanak. Na de ha e szép kirakat nem lelkesítette volna is a megjelenteket sorsjegyvásárlásra, ott voltak tiszteletes Székely Jánosné, Zayzon Lázárné, Török Bálintné, Málnási Kristófné és Bányai Geróné urasszonyok, kik versenyezve ügyesség, kedvesség s más rendelkezéseik alatt álló hatalmakkal, oly kis, bazárbeli jelenetformát idéztek elő, a minék lehetetlen volt el nem érni az óhajtott sikert és örömmel jegyeztet meg, miszerint többen voltak, kik e kedves nőknék sorshuzás végével nagyon is köszönték a megvásárolt jegyeket.

Köszönettel említésre méltó örvendetes körülmény az is, hogy két derék és valóban kedves urnó nem sajnálta S.-Szt.-Györgyről ide fáradva diszítani bálunkat, a mi szintén ez intézet létesülése iránti élénk részvétőknek biznysága. (Természetes, hogy mint napokat a bolygók, úgy őket is tánczra kész deli ifjuság követte.)

Sajnos hogy a választmány azon főhajtsa, miszerint a báró Szentkereszty Stéphanie ő nga által ajánlékozott gyönyörű olajfestményt ezen bálban kisorsolja — nem teljesedett, — de ennek oka az volt, hogy a kibocsátott sorsjegyek nem keltek mind el, még pedig legfőkébb azért, mert azoknak kélandóságát a jelen bál jövédelmzésére szánt apróbb nyereleménytárgyak sorsjegyeinek árulása gátolta; egyébiránt mind azok, kik a jelzett olajfestményre szóló 1 frtos sorsjegyet vásároltak, legyenek szivesek békettürréssel lenni mindaddig, míg a még meglevő — egyébiránt már nem sok — sorsjegy elkel, mert a kép vagy műkedvelői előadás, vagy más nyilvános alkalommal ki fog sorsoltatni s minden utmód elkövetetik, hogy a sorsjegy vásárlók erről (lapok utján is) értesítsenek.

Végül kedves köteleességemnek ismerem, a még csak létesítendő intézet nevében a már fenn megnevezett urnókn kívül őszinte köszönetet nyilvánítani mindazoknak, kik szivesek voltak a sorsjátékra nyerelemény tárgyakat ajándékozni: jutalmaztassanak meg azon örömmel, hogy rövid idő alatt láthassák meg az intézet létesülését, melyre ők oly készséggel voltak szivesek áldozni.

(Vége következik.)

Aldoboly, 1873. február 17-én.

Tekintetes Szerkesztő ur.

Községünkben folyó hó 8-án a mlgs. Turiféle háznál zártkörű tánczestélyi rendeztetett a ref. iskola javára, Benedek János, Fülöp István, Vida Máté presbyterek és Gál Domokos ifju által. A jó czel iránti buzgalomból zsufolásig telt meg a különben nagyon tágas terem — úgy annyira, hogy a kényelmesebb tánczolatásért a mellék nagyobb szobát is ki kelle üríteni a tánczolóknak részére. Folyt a kedélyes dáridó kivilágos viradtig. A derűtséget emelte helybéli 3-ik osztályos tanuló Benedek Jankó naiv szónoklata, mit szünet alatt kívánatra ismételnie kellett. A csekély belépti díj daczára is, a tiszta jövédelm — mi kamatra ki is adott — 23 frt., mihez járult t. Balog Lajos ur 1 frt. t. B. Imre ur 50 krja, kik körülményeik miatt jelen nem lehetvén, jegyeket megválták. Fogadják szives köszönetünket. Azon reményben voltunk, hogy a benn maradtak közül többen is fognak lenni, kik jegyeket váltanak — de csalódtunk! pedig uraim! a mivelődés oltárára hozott bármilyen parányi áldozat is megtermi előbb-utóbb a kívánt gyümölcsöt, mely annyival becesebb leendő, ha elmondhatjuk minél többen: eme gyümölcs fejlődhetésében, érésre juthatásában mi is tényezők voltunk.

Fogadják a derék rendezők, a jelen volt községi és vidéki résztvevők a nyilvánosság terén is halás köszönetünk nyilvánítását! Vajha ezt mondhatnók a tánczterem ingyen való átengedésért is ily szép célra! így a fenti összeghez néhány frttal többet irhattunk volna. Azonban így is bátran elmondhatjuk: követésre méltó példa; mert községünkben tartott két ily egyszerű falusi mulatság 125 frt. 45 krral szaporítá iskolánk tőkét. Éljenek, kik ily haszonnal mulatnak!

Aldobolyi.

szervezésénél is alkalmazni kérik. Moldva-Oláhországi Bákó község leomlott temploma helyreállítására segélyt kér. Bobory Károly nem egyházi, hanem magyar nemzetiségi szempontból tartja fontosnak azt, azért bejelenti, hogy ez iránt hat. javaslatot fog később benyújtani. Több Udvarhelyszéken lakó polgár az ottani kövezésvám eltörlését kéri. Ugron Gábor melegen szól a kérvény mellett és indítványozza, hogy ne csak kiadassék a belügyminiszternek, de azon utasítással adassék ki, hogy a két törvényhatóság kihallgatása után intézkedéséről tegyen jelentést a háznak. Nehrebeczky a bizottsági jelentéssel beéri, míg Orbán Balázs és Madarász Ugron javaslatához csatlakoznak.

(A képviselőház) febr. 17-iki üléséből. A héjasfalvaghymesi államuttra 200,000 frt. irányoztatik elé; a pénzügyi bizottság 130,000 frtot ajánl megszavazásra. Orbán Balázs azon kéreccsel fordul a közlekedésügyi miniszterhez, hogy legyen ez utvonalon műszaki vezetésére több figyelemmel, hogy elkerülhető és ok nélküli munkák ne készüljenek, valamint arra is, hogy ha lehetséges, az utaknál a hazai munkaerő alkalmaztassék, mert tulságos nagyelkűségnek tartja azt, midőn a mi népünk kezéből kiveszszük a kenyeret, hogy azt másnak adjuk. E jóakaratu figyelmeztetés után s annak foganatosítása reményében megszavazza az előirányzott költséget. Boer Antal amellet szólal föl, hogy e vonal lehetőleg a székelyföldön vonuljon át, s ne mellőztessék a székelység szándékosan.

(A képviselőház) febr. 18-iki ülésén Boer Antal fölemlíti, hogy a maros-vásárhely-erzsébetfalvi vonalon Bonyhádnál történt felhőszakadás 60 ölnyi árkot mosott, mely a közlekedést megakasztja. A megye a maga erejét nem tartván elégségesnek, segélyért folyamodott, de későn érkezett. — Szóló most ajánlja e kérvényt. Orbán Balázs részletesebb indokollással határozati javaslatot ad be: Utasítsa a ház a közmunka és közlekedési minisztert, hogy a parajdi 50 aknához vezető: székelyudvarhely parajdi; alfalu-parajdi és balavásár-parajdi utrészeket még ez év folytán tanulmányoztassa és előkészítse arra, hogy az országos uthálózat keretébe és az államutak sorába, már a jövő 1874-ik évi költségvetésbe fölvétessenek, helyettük oly erdélyrészi államutakat, melyek vasuttal párhuzamosan futnak, töröljön ki az államutak sorából. Továbbá utasítsa a ház a pénzügyminisztert, hogy a homrod-szent-páti sotelepet szakértők által megvizsgáltatván, mi hamarabb tervet nyujtsen be az iránt, hogy miként lehetne a főközlekedési vonalaktól távol eső parajdi sóakna művelésének megszorításával a homrod-szent-páti gazdag sötömzsbe új aknát nyitni és a közeli vasuttal egybekötöni.

(A belügyminiszteri) krízis legközelebb tán néhány nap mulva Tóth Vilmos visszalépésével véget ér. Tóth Vilmos utódjául határozottsággal melegegették Szapáry Gyula grófot. Az a hír felmerült, hogy Szapáry Géza gr. a közmunkatanács jelenlegi alelnöke füméi kormányzóknak fog kineveztetni.

(Orbán Balázs) a következő nyilatkozatot tett: „Székelyföld“ ezimű képes munkám VI-ik és utolsó kötetét jelen év január végére ígértem t. előfizetőimnek kiszolgáltatni; azonban oly akadályok gördültek elő, a melyeket a legszilárdabb akarattal se tudtam legyőzni; legyen elég a többek közül mentségemül felhozni azt, hogy ezen 10 évi tevékenységemet igénybe vett munkámra — melynek csak nyomdai kiállításra 12000 frtba került — mintegy 5000 frtot sajátomból kelle ráfizetnem. Most azonban a pontatlanságomat okozott akadályok el vannak háritva, ezen utolsó kötet is sajtó alatt van már, s legkésőbb jelen év június havában t. előfizetőim pontosan meg fogják kapni. Az olcsó megszerezhetés kedvéért az előfizetést május hó végéig nyitva hagyom; előfizethetni bérmentve küldendő füzött példányra 2 frt. 50 krral, diszkötésű példányra 3 frt. 60 krral Pesten Tettei Nándor és társa váci utcában levő „Vastuskóhoz“ czimzett könyvkeresésében.

(A n.-szebeni „Telegr. Rom.“) ugyan porozza a szász lapok kétszínűségét s fondorkodásait. A szászok — mond a „T.“ Bécs, Berlin, Frankfurt és Belgiumban a magyarokat barbárok s a románokat olyasminek híresztelik s ösztönzik a románokat velük kezert fogni; még más felől a románokat tunyha tolvaj nép s a szászok szolgálai gyanánt tünteti fel s a brassói szászlap dicsőítő vezércikket ir a magyar aristokratia tiszteletére. — Jók volnának tán a régi jó idők?

(A Székely nemzet történeti) ügyében a „K. K.“ idevágó cikkére felelve ezeket is mondja Jakab Elek: Első az, hogy a Székely Oklevéltár barátai siessenek a II. III-ik kötet kiadásával; én és barátim sietünk a pályadíj összegyűjtésével. Mikor együtt lesz 1000 vagy 1500 forint, akkor az áldozókból alakítandó egy érte-

